

Handlingsplan for forskningen på Museum Salling

Strategi 2021-2025

Indhold

Baggrund og målsætninger	1
Arkæologi.....	2
Nyere tids kulturhistorie.....	3
Kunst.....	3
Natur.....	4
Tværfaglig antologi om Skive Kommune 1970-2026.....	4
Realisering af forskningsplanen.....	5
Netværkssamarbejder	6

Baggrund og målsætninger

Museum Salling er et fagligt funderet museum, som er statsanerkendt, hvorved det er omfattet af museumsloven. I henhold til kravene i loven har Museum Salling ansvar for at praktisere forskning inden for museets fire fagområder: 1) arkæologi, 2) nyere tids kulturhistorie, 3) kunst og 4) natur. Fagområderne har forskellige typer af samlinger og har tillige forskellige traditioner og lovkrav til, hvordan forskningen skal praktiseres.

Forskningsansvaret er skrevet ind i Museum Sallings vedtægter og indgår som del af museumslovens fem søjler: Indsamling, registrering, bevaring, **forskning** og formidling. Forskningen vil naturligt spille sammen med de øvrige søjler, hvor samlingerne ofte vil være afsæt for valget af forskningsemner, imens forskningsresultater vil give grundlag for formidling.

Med det afsæt er der i museets strategi- og handlingsplan for perioden 2021-2025 opstillet følgende målsætninger:

- Museets forskningspotentiale og forskningskompetencer videreudvikles inden for alle ansvarsområder. Vi vil prioritere dette i form af tid og ressourcer.
- Der arbejdes ud fra kriterierne for det almene forskningsbegreb: originalitet, transparens og gyldighed.
- Museet vil leve op til statens (Slots- og Kulturstyrelsens) udmeldte fordringer til forskning, forskningsartikler og publikationer.
- Muset vil indgå i forskningsprojekter og samarbejdsrelationer med universiteter, forskningsinstitutioner og andre museer i ind- og udland.

Den følgende handlingsplan er en uddybning af målsætningerne for forskningen i museets strategi- og handlingsplan for perioden 2021-2025 og fastlægger:

- Temaer, som er udvalgt som forskningsområder for hvert af de fire fagområder i perioden.
- Samarbejder med andre fagmiljøer og netværk, som understøtter forskningsaktiviteterne.
- Realisering gennem samarbejdet i Team Forskning.

Arkæologi

Den arkæologiske forskning tager afsæt i den bygherrebetalte arkæologiske virksomhed og museets samling jf. Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetskrav. Der skal inden for fem år optjenes mindst 18 BFI-point gennem publiceringer i relevante fagfællebedømte medier nationalt og internationalt. Det arkæologiske fagområde samarbejder med arkæologer og naturvidenskabsfolk fra andre museer og institutioner i ind- og udland.

Temaer for den arkæologiske forskning vil være:

1. Kontinuitet eller samtidighed i Maglemosekulturen
 - a. Et forsøg på at forstå maglemosepladserne langs Koholm Å. Forarbejde til en prædiktiv model for Sallingområdet maglemosepladser.
2. Neolitiske lokalproduktioner – forsøg på at forstå organiseringerne af varierende fremstillingsprocedurer.
 - a. hhv. omkring Sejbæk (hverdagsflint og økseplanker?).
 - b. Vinkel (miniøkser, ansigtssten?).
3. Praksis for dagligliv og død i yngre bronzealder.
 - a. Urnegrave og rituel adfærd.
 - b. Bronzealderhuset fra Thy.
4. Usædvanlige fund – usædvanlige historier.
 - a. Vium: Brandtomter fra ældre jernalder.
 - b. Søgård Mose: En hue af hundeskind.
 - c. Vejrhøje: Ældre jernalder bælt af nordjysk type.
 - d. Kobberup: En Monstrøs fibel fra yngre jernalder.
 - e. Middelalderlig landbebyggelse ved Resengård.
5. Nuanceringer af fastgroede paradigmer
 - a. Sallingholm, Spøttrup, Østergård og Skivehus
 - b. Luftfotoarkæologiske indblik i Sønder Nissum sogns middelalder.
 - c. Brug af Sentinel-2 data til forbedring af luftfotoarkæologisk flyrekognoscering.

Output frem mod 2025:

- **Brannet, T:** Et totalt produktionslandskab omkring Sejbæk – De neolitiske slebne stenøkseres biografi
- **Broch, MC** (in press): Nye indblik i den middelalderlige landbebyggelse i Sønder Nissum sogn, Vestjylland: MIRUDA (**forventes publ. Primo 2024.**)
- **Broch, MC** et al. Using Sentinel-2 to monitor for archaeological crop mark formation (Archaeological Prospection) (**forventes publ. 2024.**)
- **Broch, MC** (in prep): En hue af hund, kapper af får, sko og kofte af kalv og en tot hestehår – De oversete dyr fra Daugbjerg Mose (KUML eller Arkæologisk Forum)
- **Broch, MC** (in prep): Ansigtsstenene fra Vinkel (Tings Tale?)
- et al. (**inkl. Broch, MC**) (in prep): Interglacial and storm event Coastal Holocene glendonites
- Nielsen, KH & **Kristensen, IK** (in prep): A rare female burial with a rare brooch. Forventes publ. i OFFA.
- Hald, MM et al. (herunder **Kristensen, IK**) (in prep): “Manuring practices and agriculture in Iron and Viking Age Denmark.” Journal of Archaeological Science: Reports. (PI Mads Dengsø for project)

“Resilience and Breakpoints – exploring linkages between societal, agricultural and climatic change in Iron Age Denmark.”

- **Kristensen, IK** (in prep): Foreløbig titel: Nye iagttagelser fra YBRA rituelle adfærd- forandringer over tid
- **Hansen, HH** (in prep): Nordjyske bæltter – ophav og endested – bæltternes liv i ældre jernalder
- **Simonsen, J** (in prep): Middelalderlig landbebyggelse ved Resengård.
- **Thomsen, T**: Østergaard mfl.
- **Østergaard, E** (in prep): Maglemosekulturen - kan forskellig empiri føre til ny viden og metoder?
- **Østergaard, E** (in prep): Kulturer og perioder – hvad gør forskellige tidsbetegnelser ved vores forståelse af fortiden?

Nyere tid

Forskningen inden for nyere tid – dvs. tiden fra 1536 til i dag – har sammenhæng med aktiviteterne i Limfjordsmuseernes Samvirke, LimSam, og Center for studier i Kulturarvsforskning og -formidling ved Aalborg Universitet bl.a. bestående af erfaringsudveksling gennem afholdelse af seminarer og fælles udgivelser på tværs af medlemsmuseerne. Der sigtes for nyere tid efter publiceringer i nationale fagfællebedømte medier og efter fagfællebedømmelse af artikler med henblik på publicering i lokale medier.

Temaer for forskningen vil være:

1. Landdistriktsudvikling med fokus på tilflytning, lokale kompetencer og kulturarv.
2. Bosniere på Skiveegnen.
3. Lokal identitet og forankring – gennemføres i relation til denne kommende udstilling ”Hvem er vi, hvem var vi?”
4. Udviklingen af Skives byrum gennem sanering og byfornyelse.
5. Civilt beredskab under Den Kolde Krig.

Kunst

Forskningen inden for kunst tager afsæt i museets samling af realistisk og nyrealistisk kunst af bl.a. Hans Smidth, Christen Dalsgaard og Emilie Demant Hatt. Der er i samarbejde med Center for 1800-talsstudier på Aarhus Universitet sikret finansiering til et ph.d.-stipendium om billedkunstneren Hans Smidth.

Temaer for den kunsthistoriske forskning vil være:

1. Ph.d.-projekt om billedkunstneren Hans Smidth (1839-1917) mellem realisme, naturalisme og impressionisme. Gennemføres 2021-2024.
2. Emilie Demant Hatt (1873-1958) – en vildfugl i dansk kunst. Fra naturalisme til ekspressionisme.
3. Den ny realisme, fra 1960'erne til i dag, med tråde til Hans Smidths og Christen Dalsgaards kunst.

Natur

Den naturhistoriske forskning tager afsæt i museets geologiske samling af 55 mio. år gamle fossiler bl.a. fundet i molergravene på Fur. Som fagområde har natur stærke traditioner for samarbejde med førende danske og internationale forskningsmiljøer bl.a. ved Statens Naturhistorisk Museum ved København Universitet, Fossil- og Moleromuseet på Mors samt universiteterne i Oslo og Lund. Derudover stilles samlingerne til rådighed for forskere i ind- og udland. Med henblik på en faglig opkvalificering og forskerbedømmelse til ph.d.-niveau gennemfører en museumsinspektør indenfor forskningsplanens tidsperiode et forskningsprojekt om kæmpekrystaller.

Temaer for den naturhistoriske forskning vil være:

Publikationer:

1. Kæmpekrystaller og deres ophav – faglig opkvalificering af medarbejder til ph.d.-niveau.
2. 55 millioner års insektevolution i et unikt, dansk landskab: Molerområdet fossile insekter. 3-årigt forskningssamarbejde med Naturhistorisk Museum i Aarhus og Fossil og Moleromuseet på Mors.
3. Hvornår er destruktiv sampling af ting fra samlingen acceptabel?

Forskningssamarbejder:

4. Lund University, Lithosphere and Biosphere Science: Bevaring af Paleo farve og organiske molekyler, ved Johan Lindgren.
5. University of Oslo, The Centre for Earth Evolution and Dynamics (CEED): Ashlantic, ved Morgan Thomas Jones.

Tværfaglig antologi om Skive Kommune 1970-2026

På tværs af alle fagområderne udarbejder Museum Salling frem mod 2026 en antologi om Skive Kommune 1970-2026 i anledning af Skives 700-års købstadsjubilæum. Bidrag skrives af museets medarbejdere inden for arkæologi, nyere tid, kunst og natur.

Realisering af forskningsplanen

Forskningsaktiviteterne gennemføres af museets akademiske personale, hvoraf et antal årsværk hvert år i forskningsplanens periode vil kunne afsætte en afgrænset del af arbejdstiden til forskningsaktiviteter. Denne medarbejdergruppe består af ni inspektører og to teamledere med kandidatgrader, en inspektør med en ph.d.-grad indenfor nyere tid, to seniorforskere med henholdsvis en doktorgrad og en kandidatgrad inden for arkæologi (jf. boksen nedenfor) samt en teamleder med en ph.d.-grad indenfor arkæologi. Dertil kommer en planlagt opkvalificering af personale til ph.d.-niveau inden for kunst og natur. Endelig vil andre faggrupper – bl.a. museets konserveringsafdeling – understøtte forskningsaktiviteterne.

Fagområde	Akademisk personale	Årsværk, akademisk personale	Heraf skønnet forskningstid
Arkæologi	4 inspektører med kandidatgrader og 1 teamleder med ph.d.-grad samt 2 seniorforskere (henholdsvis dr.phil. og cand.mag.) på deltid.	4,75	1 årsværk pr. år. ¹
Nyere tids kulturhistorie	2 inspektører med kandidatgrader og 1 inspektør med ph.d.-grad samt 2 teamledere med kandidatgrader.	5	
Kunst	2 inspektører med kandidatgrad samt 1 ph.d.-stipendiat.	2,4	0,8 årsværk pr. år. ²
Natur	2 inspektører med kandidatgrader, hvoraf den ene er under opkvalificering til ph.d.-niveau.	2	
		14,15	

Det akademiske personale indgår i museets Team Forskning, hvor rammerne for forskningsaktiviteterne tilrettelægges i samarbejde med teamets koordinator. Teamet har til opgave at understøtte et miljø, hvor forskning skal blive en stærk del af kulturen.

Tidsforbruget til forskning for hver medarbejder vil løbende blive aftalt og indskrevet i museets årshjul, og der vil, hvor det er muligt, sikres frikøb til gennemførelse af arbejdet. Dermed sikres det, at det akademiske personales forskningskompetencer kommer i spil, og at de tidsmæssige ressourcer er til stede.

Ønsket er at synliggøre Museum Salling som en forskningsinstitution både gennem udgivelser i fagfællebedømte medier, men også gennem videre formidling f.eks. webbaseret og i udstillinger.

¹ Jf. timebudget i handlingsplan for arkæologi.

² Fuldtidsansat ph.d.-studerende fraregnet 280 timers årligt institutarbejde, der ikke omfatter forskning.

Netværkssamarbejder

I relation til forskningsaktiviteterne deltager Museum Sallings Medarbejdere i netværkssamarbejder, hvoraf nogle er institutionsmedlemskaber og andre er personbårne jf. følgende:

Museets og personalets medlemskaber af og deltagelse i netværk:

- Arkæologi Nordvest
- Arkæologisk Netværk i Region Midtjylland
- Borgforskerforum.
- CAA-DK – Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology.
- Center for 1800-talsstudier, Aarhus Universitet.
- Danmarks otte naturhistoriske museer.
- Dansk Komité for Byhistorie.
- Foreningen af Fagarkæologer (FAF).
- HisKis – Historisk-Kartografisk InformationsSystem.
- Jernaldernetværk
- Limfjordsmuseernes Samvirke (LimSam) og Center for Studier i Kulturarvsforskning og -formidling.
- Meso AG – Mesolithisches Arbeits Gruppe.
- Naturhistorisk samarbejde mellem Fur Museum og Museum Mors.
- Neolitisk Netværk.
- Netværk for nyere tids fysiske kulturarv, ODM.